

De meest voorkomende grondslagen voor bevoegdheidstoedeling in vogelvlucht: Mandaat, delegatie, attributie.

(hoofdstuk 10: Bepalingen over bestuursorganen) in titel 10.1:

De volgende bevoegdheden (en ook in die volgorde).

Mandaat¹:

- de **bevoegdheid** (van een bestuursorgaan) om **in naam van dat bestuursorgaan** (college of burgemeester) **besluiten te nemen**. Het betrokken bestuursorgaan is verantwoordelijk voor en gebonden aan een in mandaat (door bijv. een ambtenaar) genomen besluit. Een **wethouder heeft geen zelfstandige bevoegdheid!** Portefeuillehouderschap betekent een rolverdeling.

Dat betekent ook, dat **een collegelid niet zelfstandig bestuurshandelingen kan verrichten** en gelijk aan een medewerker aan wie een bevoegdheid in mandaat is verleend óók **namens het college een besluit neemt en ondertekend**. Een verleend mandaat aan een collegelid is gelijk aan een mandaat aan een medewerker.

Mandaat houdt een bevoegdheid in en geen verplichting. Een gemandateerde kan altijd terugvallen op besluitvorming door het bestuursorgaan zelf. Bijv. in geval van (politiek-bestuurlijk) gevoelige of majeure zaken, die afstemmen met de portefeuillehouder en /of geheel ter besluitvorming voorleggen aan het bestuursorgaan.

Zo is het thans gebruik vanuit het Domein Fysiek, dat bepaalde exploitatieovereenkomsten, hoewel gemandateerd, toch in het college worden geagendeerd. Dit omdat het grote stedelijke ontwikkeling betreft en daarmee ook de overdracht van de stadsdeelwethouder naar de vakwethouder wordt gemarkeerd.

- onderscheid tussen:
 - “beslismandaat” = namens het bestuursorgaan een besluit nemen en
 - “ondertekenmandaat” = namens het bestuursorgaan alleen het besluit ondertekenen.

N.B. Het Mandaatbesluit 2018 (en het toekomstige nieuwe mandaatbesluit) maakt een dergelijk onderscheid niet; sterker: de gezamenlijkheid is expliciet geregeld.

Delegatie:

- het **overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten** aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent;
- delegatie aan ondergeschikten is niet mogelijk;
- delegatie **kan slechts wanneer dat geregeld is bij wettelijk voorschrift**;
- **bepaalde bevoegdheden zijn uitgesloten** van delegatie, bijv. vaststellen verordeningen;
- bij delegatie **verliest het oorspronkelijke bestuursorgaan de bevoegdheid**.

Voorbeeld van delegatie bevoegdheid in de Gemeentewet, art. 156:

Lid 1: De raad kan aan het college en aan de door hem (= de raad) ingestelde bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet.

In lid 2 en 3 is een opsomming vermeld van bevoegdheden van de raad die niet overdraagbaar zijn.

¹ In het Mandaatbesluit 2018 (en ook in het nieuwe besluit) wordt “mandaat” gebruikt als verzamelbegrip voor: mandaat zelf, volmacht, machtiging en opdracht (tot vertegenwoordiging van de gemeente).

Attributie:

- een **bij wettelijk voorschrift** (wet in formele zin: Staten Generaal; materiele zin: raad, Prov. Staten bijv.) **in het leven roepen en toedelen van een publiekrechtelijke bevoegdheid**; voorbeeld: art. 160 Gemeentewet: Het college is in ieder geval bevoegd: dagelijks bestuur van de gemeente te voeren; beslissingen voor de raad voorbereiden; regels vast stellen over de ambtelijke organisatie; tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten; APV: Het is verboden om zonder vergunning het college, etc. etc.; Het college is bevoegd ontheffing te verlenen van ...;
- **kan betrekking hebben op bevoegdheden tot regelgeving en bestuur, maar ook op de bevoegdheid tot feitelijk handelen.**

De Awb zelf kent slechts 2 artikelen m.b.t. attributie; de artt. 10:22 en 10:23.

HH/JZ.

Zie ook:

De VNG-handreiking: "Attributie, mandaat en delegatie".